

מה החליט ועדת החקירה בעניין ביבי

אורי בריסוף

מכתי ההתרעה שהעכיר ראש חטיבת המחקר באמ"ן, תת אלוף עמית סוע, לבנימין נתניהו במרץ וביוני, היו יוצא דופן. הדיאלוג המקובל בין ראשי המודיעין לראש הממשלה מתנהל בעל פה או במסמכים מסוגים שמוציאה המערכת. המתכבים הוצאו כדי להבדיר לנתניהו את אחריותו הישירה להידרדרות במעמדה הבני טחוני של מדינת ישראל בשל המשך החקיקה המשפטית, את ההשג לכות הקשות הנובעות מכך ואת הצורך לנקוט פעולה כדי לצמצם נזקים.

את תגובת נתניהו למתכבים, כמו גם לניסיונות הרמטכ"ל והאלופים להתריע בפניו על הנוק הביטחוני, ראינו בדקות שקדמו להצבעה בכנסת על ביטול עילת הסכירות. לו או בלבד שהוא סירב להיוועד עם אנשי הצבא או לאפשר להם לרבר עם חברי הכנסת, אלא שבתמנונת שבהן התחנן שר הביטחון בפני שר המשפטים, "נת משהו, משהו", הוא ישב כמי שהדברים חולפים מעל לראי שו. כך, על פי חיים לוינסון, גם בעניין מכתבי ההתרעה ("הארץ", 20.11.2011). שהוא ראה כמהדהדים את המחאה.

נתניהו אינו מנהיג בתולדות המדינה שהוזהר מפני איום ביטחוני חמור אך להתעלמותו מכך אין תקדים. השוואה בין תגובותיה של גולדה מאיר להתרעות שקיבלה בשנה שלפני מל חמת יום כיפור לדרך שבה פעל נתניהו מבהירה את מידת ההפקרות שבה נהג בביטחון המדינה מי שרצה להיזכר כ"מגן ישראל". כדיון בקבינט הביטחוני שקיימה מאיר בדצמבר 1972 כעקבות התרעות מוסד על כך שאנואר סאדאת החליט לצאת למלחמה, מה, היא אמנם העלתה התייע על ההיגיון האסטרטגי הגלום בכך אך התייחסה ברצינות למידע החדש. היא ביקשה לוודא שלצה"ל יש את כל שדרוש כדי לקדם את פני האיום, וקבעה כי על ראש אמ"ן הרמטכ"ל להשתתף בישיבת הממשלה שבה יימסר על רעי של המלחמה מצרית.

גולדה מאיר התייחסה ברצינות להתרעות שקדמו למלחמה ב-1973, ונקטה צעדי הכנה. נתניהו סירב לשמוע אזהרות או העלם

כעבור ארבעה חודשים חזר, באפריל 1973, נערך דיון קבי"נט נוסף, הפעם בעקבות התרעה של המוסד כי פני מצרים למי חלמה באמצע מאי. מאיר קיבלה את הערכתם המחמירה של הביטחון, הרמטכ"ל וראש המוסד ודחתה את הערכתה השאננה של ראש אמ"ן. כאשר זה הבטיח כי ייתן התרעה במועה, היא דרשה לדעת על סמן מה הוא מבטיח ואת. היא ביקשה להבטיח כי כל אשר צריך להיעשות לקראת מלחמה ייעשה, אך בפרופל נמוך כדי לא לעורר בהלה, ולי תמנות המצב בשנה בפני הממשלה וב"פני הבתי הלבן.

שלושה ימים לפני פרוץ המלחמה נערך דיון נוסף שבו הוצגו בפני מאיר נתניהם על היערכות חירום של הצבא הסורי. אף כי הע"ת רכת אמ"ן היתה כי מלחמה אינה על הפרק, ואף כי הערכה זו היתה מקובלת גם על שר הביטחון והרמטכ"ל, מאיר ביקשה לדעת אם יש ציוד אמריקאי שיוכל לסייע לצה"ל להתמודד עם איום אפשרי. היא גם ביקשה לוודא שגננקטים צעדים שיבטיחו כי היישובים בר"מ מתוגלן ירוכים למתקפה סורית, וקבעה שהממשלה תקבל עדכון בישיבתה השבועית, שנועדה ליום ראשון 7 באוקטובר.

בערב יום הכיפורים, כשהגיע עוד מידע, ביקשה מאיר לוודא שיישובים ברמה מוכנים לאפשרות של פתיחה באש, וקיבלה את צעדי ההתכוננות שנקט הרמטכ"ל, למרות הערכת אמ"ן השאננה. היא גם החליטה לכנס ישיבת חירום של הממשלה, בין היתר כדי לקבל אישור מראש לגיוס מילואים, בלי לחכות לישיבת הממשלה. כיוסכ כי אם ייווצר מצב שבו יהיה צורך בכך ניתן יהיה לגייס על דעת ראש הממשלה ושר הביטחון בלבד. לקראת סוף הדיון הבהירה מאיר כי היא רואה את המצב כחור מרה רכה, בכך שהודיעה כי תישאר בתל אביב ולא תעשה את החג אצל בתה ברביבים.

כיום המלחמה עצמו מאיר הגיעה למשרדה בקריה מיד לאחר קבלת הדיווח כי המלחמה תפתח היום, ואישרה את גישה המי"ל לואים בניגוד לעמדת שר הביטחון. היא לא אישרה את בקשת הרמטכ"ל למנה מקדימה מתוך שיקולים מדיניים ברורים, שגם היום ניתן לקבל את ההיגיון הגלום בהם.

השוואה בין התנהגותה של מאיר בתגובה להתרעות שקיב לה בשנה שלפני המלחמה להתנהגותו של נתניהו בשנה האחרונה, אינה עניין על ערך אקדמי או היסטורי בלבד. ועדת החקירה שת"ק קודם כדי לבדוק כיצד איירע האסון הביטחוני הגדול בתולדות המ"ל דינה הצטרף גם לקבוע אם הוא פעל כראש ממשלה סביר התקדים לדקות, אצל סורכת.

נושא כתיבת המאמרים של חטיבת המח"ק, המעצבים לבל גופי הביטחון ואופי חסות, אף הוא בעייתית. המלחמה אינה חופשית ופתח כפי שמקובל באקדמיה, שם הכותב כותב על אחריותו בלבד ואין המוסד האקדמי מאשר אלה של שנכתב. כל מאמר צריך להיות מאתרי על ידי שני בכירים היכולים להעריך את אחריותו כחור"מר הכתוב (אין כאן עניין של סודיות, משום

עפר גרוזנבר

למה כל הזמן טועים באמ"ן

שממילא התפוצה מוגבלת). מעבר לפגיעה בחופש המחשבה, הבוחנים מעלים השגות לגבי חומרים שאין להם מושג בהם (במקרה שלי – פסיכולוגיה).

בחירת פרויקטים שונים בתחומי מח"ק מגוונים שעלותם יכולה להגיע למיליוני שקלים נעשית על ידי אחראי – איש צבא בכיר לשעבר – שאין לו מושג בתחום המ"ל דובר למשל פרויקטים בניגדאטה. מובילי פרויקטים בעצמם חשו שכחירת הפרויקטים היא הווייה. שוחחתי עם האחראי על כך, וושי

תפתי אותו בהתרשמותי שחסרה חוות דעת של אנשי מקצוע בתחומים השונים של הפ"רויקטים. הוא הסכים איתי, אך לא ידוע לי אם נעשה שינוי בנושא. הצורך בבקרה פסיכולוגית בתוך חס"ת במחקר הוא ברור: ראשית, כדי לעזור לחברי החטיבה לדבר באופן חופשי ופתוח, ולהגן עליהם מפני סמכות המגבילה ומ"סרת חופש הו. פסיכולוג מנוסה שיושב בדיונים כאלה יכול בהחלט לקדם מטרה זאת.

כשהעמתי עם בכיר בחטיבת המחקר ששלל כל תפקיד לפסיכולוגיה בין־תרבותית, אמרו לי שאני רק עושה צרות

המקרה של יחיא סינוואר יכול להדגים את חשיבותו של הפסיכולוג הקליני בהיבט נוסף. במהלך עבודתי נפגשתי עם מרכזית בכירי חטיבת המחקר. חלקם אנשים שעו"באים אחי התנהלותו של סינוואר לפרטיה ומכירים אותו לאורך שנים. בהדרי אחדים מאם נמצאת תמונה גדולה שלו. ברור שבש"ש קרוב שכוה מתפתחים רגשות כלפי מושק המחקר. עודדתי אותם לבטא את רגשותיהם ביחס אליו. היו שאמרו שיש מאוד מעריכים אותו, היה מי שריחם עליו ותיאר אותו כאדם שנמצא בתנוסה מתמדת. אחי אמר שכדי שה"הוא ימות של אב הם, ואחר אמר שהוא חש מל ששנא אותו.

כאחד מאותם בכירים המליץ למער"כת לפעול באופן שונה כלפי סינוואר. ההמל"צות נומקו באופן רצינוני אבל היה ברור שהן תלויות ביחס הרגשי של כל ממליץ. מי שה"עריך אותו או ראה בו דמות אב פחות נטה לפגוע בו, ואילו זה שחש שנאה התלונן בפני שהוא לא מבין את פקודיו שחושבים שלא י"ו תן לעשות דבר נגדו. "מה הם חושבים, שיש אלוהים?!", הוא מחה, וגרס שיש לחסלו. כל"מ, מה בכירים הפעילו למעשה רצינוליציזה – מנגנון הגנה שנועד לנגק פעודות רגשיות – ולא חשיבה רצינונית כפי שהם ודאי סב"רו. פסיכולוג קליני יכול להצביע על הטיות כאלה. קבוצת "איפכא מסתברא" הקיימת

חטיבת המחקר היא קבוצה הומוגנית של צעירים, שרובם מוסלמים לחשיבה אנליטית, אבל בעלי כישורים חתרניים מנוכים

במערך הבקרה של המודיעין היא קבוצה שתפקידה לתאגר קונספציות ולהציג חשי"בה שונה מזו המקובלת. היא נוסדה בעקבות המלצות ועדת אגרנט לאחר טראומת מלחמת יום הכיפורים. התרשמתי שיש קולות במודי"עין הערים למגבולות. לא ניתן לדרוש של"דם לשננת אחרים קונספציה שהוא עצמו לא שוכנע בה, רק לשם התרגיל. אולם במיוחד התרשמתי משתקיימים שם דיונים פילוס"פיים ברומם של עולם, והתפלפלויות שמח"סיאות לגמרי את המטרה.

קח העצמיים לבל גופי הביטחון ואופי חסות, אף הוא בעייתית. המלחמה אינה חופשית ופתח כפי שמקובל באקדמיה, שם הכותב כותב על אחריותו בלבד ואין המוסד האקדמי מאשר אלה של שנכתב. כל מאמר צריך להיות מאתרי על ידי שני בכירים היכולים להעריך את אחריותו כחור"מר הכתוב (אין כאן עניין של סודיות, משום

ובמקום שפה של הסתרות, צריך לעודד את אנשי אמ"ן לקחת סיכון ולומר את מה שהם באמת חשים וחושבים. דיון כזה, שפסיכולוג ינחה אותו, יכול להילחם בנטייה האנושית להיות נסדר עם כולם.

אכן, הנטייה האנושית היא להדחיק סכנות, במיוחד כשהן נוכחות לאורך זמן. אנו לא בנויים למצבי חרדה מתמשכים הדורשים רמות גבוהות של אדרנלין לאורך זמן. כולם מתעייפים בשלב מסוים, רוצים שקט וחיים טובים ומדחיקים את הסכנה. זה קורה לנו שוב ושוב. כלים פסיכולוגיים יכולים לעזור במידת מה להילחם בנטייה הטבעית הזאת. חטא היהירה – ואולי עדיף לאמץ את פתגמם, "לפני שברך גאון, ולפני כישלון גובה רוח" –לא תהיה מלחמה עשר שנים" – משה דיין לפני מלחמת יום כיפור, "אדומת רותע" – מוזכר לנו כמה וחיחות יש בטבע אנושי.

קונספציה נתנת לנו את ההרגשה שאנו בשליטה ומבטיח מה קורה, והיא עוצמתית עד כדי העלמות מעובדות רבות שהיום אנו יודעים שהיו ידועות גם קודם, לפני הטבח. אמ"ן צריכה דווקא אנשים בעלי נטייה דיכאונית קלה (מחקרים מראים שתפישת המציאות של קבוצה זו טובה משל האדם הממוצע) כדי להילחם באופטימיות שלהם מבורכת. אנשי החיילים ורתמים ובעלי נטיות פרנאודיות קלות (לא פתולוגיה, קווי אשיות) אף הם יכולים להילחם בחיחות של "סטארט־אפ ניישן" המסתמכת על טכנולוגיה "יוצעת כל". אכן, אני יכול לה"עיד שהתחושה באמ"ן היתה שאנו יודעים עליה הכל.

אם תשאלו אדם ברחוב האם הצד השני חושב באופן שונה מאיתנו, ודאי יגידו לכם שכן. אבל אם תוסיף רצינוני כיצד? לא תקבלו תשובה ברורה. מה שיועד לנו כללי, נעלם מעיני אמ"ן. הם מניחים שהאויב חושב כמונו, ומשליכים עליו את אופן חשיבתנו. אין שום ניסיון ללמוד באופן ישיר כיצד חושב האויב, על אף כי שמאמינים וסתיי"צ רבים נכתבו על הגדלים בין־תרבותיים בח"שיבה. איש לא יכול לנבא את העתיד להתי"רחה, אולם לימוד זה הופך אותנו לצנועים יותר, מבינים שאנחנו לא מבינים, וזה כבר מעדיף יתרון גדול וחסיון בפני קונספציות יודעות כל.

כשננסתי לעבודתי התבקשתי לקרוא כרך עב כרס על תפישת המודיעין ועבוד"תו. כפסיכולוג קליני נחרדתי מהשתלבות האגנדה הקולוניאליסטית על פש האויב. ס"אללה למשל, תואר כחושב על פי תרשים ורימה (צומתן בחירה של כן ולא) המתאים לעבודת מחשב. שאלתי, האם כך באמת ת"ש שב נסראללה, העלתה חיוך והסכמה שלא כך הוא חושב. היכן העולם החדש המנוט את כולונו? היכן ההגנות, הכבוד הערבי היועי, השקרים המוחזקמים שמולכים אותנו שר"לל שנים, השאיפות להשמדתנו? אין ספק שהחברה הצעירים המוכשרים האלה עושים עבודה קונטישיבית נפלאה עם טכנולוגיה יעי"לה, אבל הן מפאת גילם והן מפאת נטייתם האנליטית הם חסרים כל כך את ההיבט הר"בשר – זה כלפי עצמם וכן כלפי האויב – מה שמוחית אותנו השופים.

עבודתי בחטיבת המחקר באה אל סיומה כשבתחילת מכתב לראש אמ"ן השתף אותו בקושי שלי להכניס את הפסיכולוגיה בכלל ואת הפסיכולוגיה הבין־תרבותית בפרט לע"ברדת אמ"ן, ומבקש את עזרתו בנושא של"ע"י החיים למגבולות. לא ניתן לדרוש של"דם לשננת אחרים קונספציה שהוא עצמו לא שוכנע בה, רק לשם התרגיל. אולם במיוחד התרשמתי משתקיימים שם דיונים פילוס"פיים ברומם של עולם, והתפלפלויות שמח"סיאות לגמרי את המטרה.

קח העצמיים לבל גופי הביטחון ואופי חסות, אף הוא בעייתית. המלחמה אינה חופשית ופתח כפי שמקובל באקדמיה, שם הכותב כותב על אחריותו בלבד ואין המוסד האקדמי מאשר אלה של שנכתב. כל מאמר צריך להיות מאתרי על ידי שני בכירים היכולים להעריך את אחריותו כחור"מר הכתוב (אין כאן עניין של סודיות, משום

ד"ר גרוזנברד ואורי פסיכולוג קליני וחוקר תרבויות. כתב את הדות "החשיבה התרבותית" (הוצאת הספרים של אוניברסיטת ג'ורג'טאון). דנה בהבדלי החשיבה ביניו לבין העולם הערבי

ד"ר מרון ויחיה חפרה חברה ופוליטיקה פלסטינית בקתדרת חייקין באוניברסיטת חיפה

אֶשֶׁר נִתְּנָה עֲפָדִי הוּא נִתְּנָה לִי מִן הַעֵץ נֶאֱכַל" (ש"ם, ב"ב), וגם האשה מסיטה את אמה: "הֲנֶחֱךָ" (ש"ם, ה'שאני נֶאֱכַל" (ש"ם, י"א). כלומי: בתא האדם בנן הדנדן אשמים כולם: אלוהים (שהתן את האשה), האשה (שנתנה את הפרי לאדם) והנחש (שהשיא את האשה).

הרקע האקדמי והעסקי שלי הוא בשוק ההון וההשקעות הפיננסיות, ואני שומע חדשות לבקרים משמיעים שנכשלו בהשקעותיהם הירוצים והצד"קות. הכל אשמים בכישלון, פרט להם עצמם. אכן שצדקת שפגלי, בישראל לא נהוג לקבל אחריות.

ד"ר יהודה שנהב, תל אביב

מציע להירגע

בתגובה על"אם זה תלוי בנתניהו, המלחמה לא חיגמר לולם", מאת אורי שטנב ("הארץ", 19.11.2011)

אני מציע עולם הקוראים להדחת ראש הממשלה, שיבדקו מהו החוק בישראל. על פי החוק, ראש ממשלה יודח לבדו בשלושה מקרים בלבד: אם נבחר ב"חוק אישיות (לא קיימות כעת בישראל), או על פני תביעות "נבצרנות" (ואין זו המקרה כאן), או לאחר הרשעתו בעבירות שיש עמו קלוון (ראש הממשלה שטרם הורשע ומשפטו מתנהל). הצעת אי־אמון נ"ל להגיש שר נגד הממשלה כולה, רק סיעה (או יותר) יכולה להגיש לכנסת הצעת חוק "אי־אמון בממשלה". מתקיימת הצבעה בכנסת, וההצעה מת"קבלת או לא מקבלת רק לאחר השגת רוב של חברי כנסת. המגיש הצעת אי־אמון בממשלה חייב להציג ממשלה חלופית. לא קיימת בחוק הדחה על ידי התחמת אורחים ("הדחה אורחית"). אני מציע לשמור על החוק. הוא עדיין הערך העליון במדי"נת ישראל.

יוסי יוניו, כפר סבא

עכשיו הטרוך התודעתי מכה

רונית מרון

מרץ 2021 נפגשו אקטיביסטים פלסטינים וערבים בוום לוכרו של באסל אל־אערץ, שהוגר בעת עימות מווין עם חיילי צה"ל (2017). אל־אערץ נחשב למי שסימן את שיבת "המשכיל המ"תנגש" והדימו של קבוצות מחאה פלסטיניות (אל־חראק אל־שבא"ב) שהחלו לפעול בעשור השני של שנות האלפיים ופעילותן הגיעה לשיא במהלך מבצע "שומר חמות".

אל־אערץ רצה להוציא את המשכיל הפלסטיני מאזור הנחות שלו (על הכורסה סלון), ולהביאו לתרגם את ההגות המהפכנית למעשה, כשהוא אחוז בנשק ונלחם באויב הציוני. לשם כך הוא יצר קשרים הדוקים עם צעירים ערבים ופלסטינים בגולה, בגדה המער"בית וכישוראל. הוא חשף את הצעירים לספרות מהפכנית וצבאית הסכמי אוסלו (1993-1995) והתפתחות תרבות של תבוסה וכני"עודם מטייב של המערכת הצבאית העתידית. השחרור הלאומי, הסביר, מתבסס על התרבות הערבית והשיבה אל האדמה. חבריו הודו לו על האמונה שנטע בהם ביכולתם לחור"לל שנינו, וריססו על הקריות את אמירותיו, בנוסח: "אל תחלמו על עולם מאושר כל עוד ישראל קיימת".

שבעה חודשים לאחר המפגש לוכרו יצאה לדרך תנועת "הד"רך המהפכנית החלופית" (אל־מסאר אל־תורי אל־ביל), שאותם אקטיביסטים היו חלק ממנה. כישלונה של התנועה הלאומית הפ"לטינית בהשגת היעד שהוגדר באמנה הלאומית מ־1968 – שח"רוך כל פלסטין מהים עד הנה – וכן ריקון המוסדות הלאומיים הפלסטיניים מתוכניהם המהפכניים; כישלון ועידת מדרדי (1991); הסכמי אוסלו (1993-1995) והתפתחות תרבות של תבוסה וכני"עה עמדו ברקע הקמת התנועה. לכך נוספו ההסכמים של ישראל היום הבינלאומי.

מאז הקמת התנועה חבריה מפיצים את ההגות המהפכנית של ע'סאן כנפאני, ודעי חדאד, פתחי שקאקי ואל־אערץ, כדי לעצב מחדש את הזהות הלאומית הפלסטינית; הם מטמיעים את השיח האקטיביסטי בקרב סטודנטים צעירים, ויוצרים שיתופי פעולה בין פעילים פלסטינים נגד הרשות הפלסטינית, הישות הציונית וכל מי שמגדמל את יחסיו עם ישראל או משתתף בבחירות לכנסת.

טרטון אנימציה הראה חזירים הנחטפים כשלגופם רק תחתונים, והקריין אמר, החזירים איבדו את המוניטין שלהם כצבא בלתי מנוצח

מלים, יאה כוחן אשר יהא, וקוקות ללוחמים נושאי נשק שיי"תרגמו אותן לשפת המשעשע. ב-7 באוקטובר 2023 פלשו לוחמי הגרילה של המסא והג'יהאד האיסלאמי לישראל ומעשי הוועות שביצעו באורחים ישראלים וורים הוכיחו למרבה הצער שהתוב"נה שלפיה צבאות סדירים מתקשים להשיג הכרעה מול קבוצות גרילה נכונה. לא לחמת הגרילה הצבאית ומעשי הוועות שבי"צעו הטוריוטיסים האבל נלותות גם לוחמת גרילה תודעתית אנה טישמית חוצה גבולות, שאת ביטוייה ראינו במרחב הווירטואלי, באוניברסיטאות וברחובות.

באמצעות שפה מקודדת ושיח של נכויות אדם נוסח "פלסטין חופשית מתנהר עד לים", "שחרור כל פלסטין אפשרי וכבר תת"חיל" וה"הנגדות המונית היא הנביץ הלגיטימי של העם הפל"סטיני", קיוו המפגינים בחברות ובמופעי הרשת להקוות את הועם העולמי לנוכח מעשי הוועוה שבוצעו נגד האורחים הישרא"למן; לתלחל את התוכנה שהניצחון הפלסטיני הוא רק עניין של זמן ולגייס תמיכה עולמית בלגיטימיות של נרטיב השחרור והחי"רות של העם הפלסטיני.

סדרה של סרטוני אנימציה בשם "ג'נאיר" שהופצה ברשתות החברתיות, היתה דוגמה אחת מרבות ללוחמת הגרילה התוד"עיתית האנטישמית. בפרט הראשון של הסדרה חשף היוצר שמה האמיתי, "ח'נאיר" (חזירים), האמור לחבר את הצופה לכי"נוי האיסלאמי האנטישמי הקיצוני, "צאצאי אופיום והחזירים" החוזרים וירצו על המסך כיוצרים קטנים, חסרי ההנחמים ממיטותיהם כשהם לבושים רק בתחתוני בוקסר, והקריין הרעים בקולו: "החזירים איבדו את המוניטין שלהם אחרי שהשקיעו מי"ליארדים בהתחמשות וכבתיים צבא בלתי מנוצח. הם מתביישים, ולכן פנו לבצע מעשי טבח באורחים ולהפציץ בתי חולים במקום להילחם חיילים מול חיילים".

הפרק הסתיים בכתובית "6+7 אוקטובר" כדי למרז את ה"בוסה הכפולה של האבל הישראלי: ב-6 באוקטובר 1973, וב-7 באוקטובר 2023. אי השגת הכרעה של לוחמי הגרילה נתפש על ידם כניצחון, והפחד של הממשלות הרשמיות ותאגידו הרשתות החברתיות מעורוד אותם. הסרת מסקט או מנוחה מיידיים ויר"טואלי אחד לא מבטלת את השפעתם, כי בתוך זמן קצר הם יופיעו בישיבים אחרים. מול לוחמי הגרילה צריך לפתח שיטות גרילה צבאיות תודעתיות מקבילות.

ד"ר מרון ויחיה חפרה חברה ופוליטיקה פלסטינית בקתדרת חייקין באוניברסיטת חיפה

הוריתי והנחיתי

בתגובה על"הנביא יו שחרורו טוספים לפני מח"ת, מאת יחיה לים ("הארץ", 22.11.2011)

עומד לו מנהיגון הדגול קבל עם ועדה ומכריז, כי הורה למוסד לחסל את מנהיגי התמאס. אלו שהוחלט להסלם הם המחליטים אם ומתי ישחררו את החטופים. או האמירה של המנהיג נועדה בודאיי משכנעם בכדאית וסעקה מכונית "Win Win" הטמטום, הווחיחות והניתוק מהמציאות הנוראה ער"ברים כל גבול. עד מתי?

רמי ויטנברג, חיפה

כולם יאמרו שירה

בתגובה "כוננה ושיח אליים הם הו הכוחה מספקת לקיום ג'נוסיד", מאת דניאל בלטמן ("הארץ", 11.11.2011)

המונח ג'נוסיד, שנטבע בשלהי מלחמת הער"לם הראשונה והבשיל לכדי מעשה במשפטי ניר"נברב ב-1945, דהה ואיכד את תוקפו במשך הזמן, כרבות מעשי הרצח והטבח של אדם ברעהו. אחת היא לנו את גורדורו מעשי הטבח של אוקטובר 2023 כג'נוסיד אם לאן, הפלסטינים רצחו בנוב 1,200, גברים, נשים, וקנים וטן, ואנחנו הפילאנו בהם מכר"תנו וטבחנו בהם עשרות מונים, כי הפלבאים רוצים גייסו כשנים שהרסים והאמריקאים, כל מעצמה נגפרד, "הדכירו" באפגניסטאן או הטאליבן, וכשם שאנחנו "ניצחנו" בלבנון את ההיובאללה לאחר 19 שנים עקובות מדם, כך נמוטט עכשיו גם את ה"מאס כאשר הוא. "הניצחון המוחלט" שלנו על הח"מאס יהיה כאשר יכריזו דמגוגינו על כך בהגניות, מעל כל כמה וברוב עם.

או לא ינהרו חרלי האיישים אל בתי העלמין לק"ל סל ברמה כי מנשרים קלו ומאירות גברו, ושגרירנו

מתכבים למערכת הארץ

תשובה היא ברגותי

התקפת הפתע והמהלומה שישראל ספגה מתמאס ב-7 באוקטובר, והמלחמה שישראל מנהלת בימים אלה ברצועה, הן בבחינת רעידת אדמה בסכסוך בין ישראל לרשות החייים בארצות ארץ. בשיגים שלאחר מלחמת אקטואלית כגון שליטה בלצועה לאחר סיום המל"ראויים, שלום לדורות, בתיווך אמריקאי. בעקבות המלחמה הנוכחית ניתן להעריך במידה רבה של ודאות שבעתיד הקרוב יהיו חילופי הנה"גה בעולם. בישראל תיבחר ממשלת מרכז וקואליציה של ימ"ת כ"לול את מפלגות הימין הקיצוני הדתי. בקרב הפלסטינים יבחר ככל הנראה מרואן ברותינ' כמנהיג הפלסטיני החדש שיעמוד בראש הר"שות הפלסטינית במקומו של מחמוד עבאס, וארגוני הימין הקיצוני תהתי של הפלסטינים יאבדו מכותם הפוליטי בשל האסון שהטיטו על בני עמם ברצועת עזה.

לפני כשנה העניתי הצעה שציינר את ברגותי ("הארץ", 22.12.2022), לכו הכוללות רחבת השולו בשאר הפלסטיני. יש לשלב להצעה זו, אך אין לשחררו במסגרת עסקת חילופי שבויים בתום המלחמה. תהיה זו טעות נוספת מני רבות של הממשלה הנוכחית או של שתבו אחריה, שכן שחרור של ברגותי, אף על פי שמדובר במנהיג פתח, ייתפש כהישג אחרי של תמאס – ואתו יש לשלול מהארגון.

על כל יום, וכדומה לדרך שבה שוחזר נלטון מנדלה בשנת 1994, על ישראל ליוון מגעים לא־רשמיים עם חברות אינשו ברמאללה כסור גיות פוליטיות אקטואלית כגון שליטה ברצועה לאחר סיום המל"חמה והחזון שלו לגבי עתיד הסכסוך. יש לשחרר את ברגותי בנפרד משאר האסירים מהכלא באופן יוני ומכוון, ולאחר שיתחייב שלא יחזור לנהל מאבק מווין גנג ישראל. ניתן יהיה להציג את השח"רוך כמחווה של רצון טוב כלפי האמריקאים ולעם הפלסטיני המא"בין בהידברות עם ישראל, וכדרך לחוק את הרשות הפלסטינית בגדה הנגונה חלופית הן פתח של תקווה למר"מ בתיווך אמריקאי להקמת מדינה פלסטינית עצמאית לצדה של ישראל.

ד"ר זן סגיי, ירושלים